

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**SAŽETI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA PERIOD TOKOM
GODINE KOJI JE ZAVRŠIO 30. SEPTEMBRA 2023.**

(nerevidirani)

u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 34

Sarajevo, 30. oktobar 2023. godine

SADRŽAJ

	Strana
Odgovornost za finansijsko izvještavanje	1
Izvještaj o finansijskom položaju	2
Izvještaj o dobiti ili gubitku	3
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvještaj o promjenama u kapitalu	5
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje	9 - 46
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Aranžman valutnog odbora	
4 Klasifikacija i mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza	
5 Upravljanje finansijskim rizicima	
6 Gotovina u stranim valutama	
7 Depoziti kod inostranih banaka	
8 Specijalna prava vučenja u MMF-u	
9 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
10 Monetarno zlato	
11 Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	
12 Ostala imovina	
13 Novčanice i kovanice u opticaju	
14 Depoziti banaka	
15 Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	
16 Ostale obaveze	
17 Neto kamatni prihodi	
18 Neto prihodi od naknada i provizija	
19 Neto realizovani (gubici) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
20 Neto realizovani dobiti od prodaje monetarnog zlata	
21 Neto dobiti od kursnih razlika	
22 Neto umanjenje / povećanje vrijednosti na finansijsku imovinu	
23 Ostali prihodi	
24 Troškovi osoblja	
25 Administrativni i ostali operativni troškovi	
26 Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	
27 Kapital	
28 Novac i novčani ekvivalenti	
29 Transakcije sa povezanim licima	
30 Vanbilansni depoziti	
31 Članstvo Bosne i Hercegovine u Međunarodnom monetarnom fondu	
32 Događaji poslije datuma izvještavanja	

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za ove sažete finansijske izvještaje, koji su pripremljeni u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Međunarodnim računovodstvenim standardom 34: „Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine“.

Uprava je odgovorna za dosljednu primjenu odabranih računovodstvenih politika, donošenje razumnih i uvjerljivih prosuđivanja i procjena i za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i za sprovođenje takvih internih kontrola koje omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine te sprečavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Upravno vijeće razmatra finansijske izvještaje i nadgleda proces finansijskog izvještavanja Centralne banke Bosne i Hercegovine. U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet koji se sastoji od tri nezavisna člana. Revizorski komitet pregleda sažete finansijske izvještaje, nakon čega se isti razmatraju i odobravaju od strane Upravnog vijeća i podnose Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Ovi nerevidirani sažeti finansijski izvještaji predstavljaju istinito i vjerno, u svim značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne banke Bosne i Hercegovine te rezultate njenog poslovanja i novčanih tokova na dan i za periode prezentovane u ovim sažetim finansijskim izvještajima.

Priloženi nerevidirani sažeti finansijski izvještaji na stranama od 2 do 46 su odobreni od strane Upravnog vijeća 30. oktobra 2023. godine.

dr. Senad Softić
Predsjedavajući Upravnog vijeća
Guverner

mr. Vesna Pačuka
Rukovodilac Odjeljenja za računovodstvo i finansije

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Napomena	30. septembar 2023.	Na dan 31. decembar 2022.
IMOVINA			
Gotovina u stranim valutama	6	457.855	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	7	8.298.270	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	8, 31	1.759	149
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9	5.815.854	5.887.589
Monetarno zlato	10	164.162	160.040
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	11	1.178.420	1.172.862
Ostala imovina	12	17.478	19.280
Nekretnine i oprema		47.473	48.535
Nematerijalna imovina		658	844
Ostala ulaganja		27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		16.009.742	16.162.332
OBAVEZE I KAPITAL			
OBAVEZE			
Novčanice i kovanice u opticaju	13	7.677.156	7.436.097
Depoziti banaka	14	6.720.321	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	15	796.774	958.245
Rezervisanja		864	897
Ostale obaveze	16	3.649	4.301
Ukupno obaveze		15.198.764	15.616.927
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		612.963	520.405
Neto dobit za period		173.015	-
Ukupno kapital	27	810.978	545.405
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		16.009.742	16.162.332

Odabrane napomene na stranama od 9 do 46 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Napomena	1.7. - 30.9. 2023.	1.7. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2023.	Za period 1.1. - 30.9. 2022.
Kamatni prihodi		95.424	14.816	214.851	47.539
Kamatni rashodi		(4.300)	(8.069)	(10.779)	(35.901)
NETO KAMATNI PRIHODI	<u>17</u>	91.124	6.747	204.072	11.638
Prihodi od naknada i provizija		5.426	5.540	16.004	16.923
Rashodi od naknada i provizija		(134)	(200)	(397)	(631)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	<u>18</u>	5.292	5.340	15.607	16.292
Neto realizovani (gubici) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	<u>19</u>	(22.487)	(2.808)	(22.487)	(12.967)
Neto realizovani dobiti od prodaje monetarnog zlata	<u>20</u>	-	-	-	11.489
Neto dobiti od kursnih razlika	<u>21</u>	482	129	2	373
Neto umanjenje / povećanje vrijednosti na finansijsku imovinu	<u>22</u>	(333)	(265)	288	(812)
Ostali prihodi	<u>23</u>	20	8	740	795
OPERATIVNI PRIHODI		74.098	9.151	198.222	26.808
Troškovi osoblja	<u>24</u>	(5.341)	(4.678)	(15.043)	(13.738)
Administrativni i ostali operativni troškovi	<u>25</u>	(1.685)	(1.773)	(4.762)	(4.980)
Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	<u>26</u>	(1.115)	(819)	(3.289)	(2.759)
Troškovi amortizacije		(702)	(728)	(2.113)	(2.175)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(8.843)	(7.998)	(25.207)	(23.652)
NETO DOBIT ZA PERIOD		65.255	1.153	173.015	3.156

Odabrane napomene na stranama od 9 do 46 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Napomena	1.7. - 30.9. 2023.	1.7. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2023.	Za period 1.1. - 30.9. 2022.
NETO DOBIT ZA PERIOD		65.255	1.153	173.015	3.156
Ostala sveobuhvatna dobit / (gubitak)					
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>					
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit					
Neto promjena u fer vrijednosti tokom perioda	9	20.844	(84.253)	65.893	(345.356)
Neto promjena u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke priznata u dobit ili gubitak tokom perioda	5.1.1.	150	29	56	7
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	19	22.487	2.808	22.487	12.967
		43.481	(81.416)	88.436	(332.382)
Monetarno zlato					
Neto promjena u fer vrijednosti tokom perioda	10	(1.015)	(5.178)	4.122	18.000
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje monetarnog zlata	20	-	-	-	(11.489)
		(1.015)	(5.178)	4.122	6.511
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit / (gubitak)		42.466	(86.594)	92.558	(325.871)
UKUPNO SVEOBUHVAATNA DOBIT / (GUBITAK) ZA PERIOD		107.721	(85.441)	265.573	(322.715)

Odabrane napomene na stranama od 9 do 46 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NEREVIDIRANI)

U hiljadama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Neto dobit za period	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2023. godine	25.000	(143.005)	58.111	31.300	573.999	520.405	-	545.405
Ukupno sveobuhvatna dobit za period	-	88.436	4.122	-	-	92.558	173.015	265.573
Neto dobit za period	-	-	-	-	-	-	173.015	173.015
Ostala sveobuhvatna dobit	-	88.436	4.122	-	-	92.558	-	92.558
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	65.893	-	-	-	65.893	-	65.893
<i>Neto povećanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	56	-	-	-	56	-	56
<i>Neto realizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak po osnovu prodaja</i>	-	22.487	-	-	-	22.487	-	22.487
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	4.122	-	-	4.122	-	4.122
Stanje na dan 30. septembar 2023. godine	25.000	(54.569)	62.233	31.300	573.999	612.963	173.015	810.978

Odabrane napomene na stranama od 9 do 46 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NEREVIDIRANI) (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Neto dobit za period	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2022. godine	25.000	158.914	98.129	31.300	548.100	836.443	-	861.443
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) / dobit za period	-	(332.382)	6.511	-	-	(325.871)	3.156	(322.715)
Neto dobit za period	-	-	-	-	-	-	3.156	3.156
Ostali sveobuhvatni (gubitak) / dobit	-	(332.382)	6.511	-	-	(325.871)	-	(325.871)
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	(345.356)	-	-	-	(345.356)	-	(345.356)
<i>Neto povećanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	7	-	-	-	7	-	7
<i>Neto realizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak po osnovu prodaja</i>	-	12.967	-	-	-	12.967	-	12.967
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	18.000	-	-	18.000	-	18.000
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata prenesene u dobit ili gubitak po osnovu prodaja</i>	-	-	(11.489)	-	-	(11.489)	-	(11.489)
Stanje na dan 30. septembar 2022. godine	25.000	(173.468)	104.640	31.300	548.100	510.572	3.156	538.728

Odabrane napomene na stranama od 9 do 46 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NEREVIDIRANI)

	Napomena	1.1. - 30.9. 2023.	Za period 1.1. - 30.9. 2022.
U hiljadama KM			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za period		173.015	3.156
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	17	(214.851)	(47.539)
Kamatne rashode	17	10.779	35.901
Neto povećanje / umanjenje vrijednosti na finansijsku imovinu	22	(288)	812
Neto realizovane gubitke od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	19	22.487	12.967
Neto realizovane (dobitke) od prodaje monetarnog zlata	20	-	(11.489)
Neto (dobitke) od kursnih razlika	21	(2)	(373)
Prihode od donacija		(3)	(2)
Neto povećanje u rezervisanjima		13	30
Prihod od dividende priznat u dobit ili gubitak		(721)	(721)
Amortizaciju		2.113	2.175
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obavezama		(7.458)	(5.083)
Promjene na poslovnoj imovini i obavezama			
(Povećanje) oročenih depozita kod inostranih banaka		(1.158.898)	(733.145)
Smanjenje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		137.628	2.724.929
(Povećanje) dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku		(5.558)	(1.171.108)
Smanjenje monetarnog zlata		-	28.477
Smanjenje ostale imovine		992	2.392
Povećanje novčanica i kovanica u opticaju	13	241.059	520.383
(Smanjenje) / povećanje depozita banaka		(498.194)	53.283
(Smanjenje) depozita Vlade i ostalih javnih institucija		(161.471)	(78.072)
(Smanjenje) ostalih obaveza		(631)	(4.548)
Isplate po osnovu rezervisanja		(46)	(149)
Naplaćena kamata		195.282	45.904
Plaćena kamata		(9.651)	(35.901)
Neto novac od operativnih aktivnosti		(1.266.946)	1.347.362
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(862)	(831)
Primljena dividenda		721	721
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(141)	(110)

Odabrane napomene na stranama od 9 do 46 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NEREVIDIRANI) (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Napomena	1.1. - 30.9. 2023.	Za period 1.1. - 30.9. 2022.
Neto efekti umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		432	(537)
Neto efekti kursnih promjena na novac i novčane ekvivalente		(13)	531
Neto (smanjenje) / povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(1.266.668)	1.347.246
Novac i novčani ekvivalenti na početku perioda		7.846.633	3.986.726
Novac i novčani ekvivalenti na kraju perioda	<u>28</u>	6.579.965	5.333.972

Odabrane napomene na stranama od 9 do 46 čine sastavni dio ovih sažetih finansijskih izvještaja.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

**ODABRANE NAPOMENE UZ SAŽETE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA PERIOD
TOKOM GODINE KOJI JE ZAVRŠIO 30. SEPTEMBRA 2023. (NEREVIDIRANE)**

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka”) je vrhovna monetarna vlast Bosne i Hercegovine („BiH”). Njeno osnivanje, organizacija i operacije su definisani Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik BiH, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07 („Zakon o Centralnoj banci”), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini („Ustav BiH”).

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, adresa Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute tako što izdaje domaću valutu u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definisano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se domaća valuta izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama. Pored toga, Centralna banka ima obavezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje konvertibilnu marku (KM) za euro (EUR) po službenom deviznom kursu u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Garantovana konvertibilnost domaće valute i potpuno pokriće monetarne pasive konvertibilnim deviznim rezervama po aranžmanu valutnog odbora su primarni ciljevi Centralne banke. Sve aktivnosti i operacije Centralne banke se poduzimaju kako bi se ostvarili zakonski postavljeni ciljevi i zadaci odnosno očuvala monetarna stabilnost u skladu sa pravilom valutnog odbora i nisu ni u jednom momentu usmjereni ka maksimizaciji profita.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno nezavisna od entiteta, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

Ključno rukovodstvo Centralne banke čine dva tijela: Upravno vijeće i Uprava.

Na datume izvještavanja, članove ključnog rukovodstva Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedavajući
dr. Radomir Božić	član
mr. Šerif Isović	član
dr. Dragan Kulina	član
dr. Danijela Martinović	član

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Željko Marić	viceguverner
mr. Marko Vidaković	viceguverner

Na datume izvještavanja, članove Revizorskog komiteta Centralne banke čine:

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	predsjedavajući
dr. Dijana Ćavar	član
dr. Vasilj Žarković	član

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 34 („MRS 34“): „Finansijsko izvještavanje za periode tokom godine“ objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“). Sažeti finansijski izvještaji ne uključuju sve informacije koje se zahtijevaju kao dio cjelovitog seta finansijskih izvještaja pripremljenih u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) te se trebaju čitati zajedno sa posljednjim revidiranim finansijskim izvještajima Centralne banke za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine („godišnji finansijski izvještaji“).

Odabrane napomene koje su date uz ove sažete finansijske izvještaje pojašnjavaju značajne događaje i transakcije za razumijevanje promjena u finansijskom položaju i uspješnosti Centralne banke u odnosu na posljednje godišnje finansijske izvještaje.

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni na osnovu pretpostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja. Više informacija o značajnim promjenama i uslovima u okruženju u kojima je Centralna banka obavljala svoje operacije u izvještajnom periodu je objavljeno u [napomeni 2.7](#).

Rezultati poslovanja i izvršenih operacija Centralne banke koji su prikazani za izvještajni period i na datum izvještavanja u ovim sažetim finansijskim izvještajima nisu nužno indikativni za rezultate poslovanja i operacije Centralne banke koji se mogu očekivati za 2023. godinu.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.2. Osnova za mjerenje

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni primjenom obračunske računovodstvene osnove i koristeći historijski trošak kao osnovu mjerenja, izuzev za navedene značajne pozicije:

Stavka	Osnova mjerenja
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Sažeti finansijski izvještaji Centralne banke su prikazani u monetarnoj jedinici BiH koju predstavlja KM. Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu hiljadu (ukoliko nije drugačije navedeno).

2.4. Promjene MSFI-ova

Na dan odobrenja ovih sažetih finansijskih izvještaja, određene izmjene postojećih standarda i tumačenja su na snazi od 1. januara 2023. godine. Njihova primjena nema značajan uticaj na sažete finansijske izvještaje Centralne banke.

2.5. Računovodstvene politike

Sažeti finansijski izvještaji Centralne banke su pripremljeni u skladu sa istim računovodstvenim politikama koje su korištene prilikom pripreme posljednjih godišnjih finansijskih izvještaja.

2.6. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene

Priprema finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosuđivanja, procjena i pretpostavki koji utiču na primjenu računovodstvenih politika i prikazane iznose imovine, obaveza, prihoda, rashoda i ostale objavljene informacije u ovim sažetim finansijskim izvještajima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke koje koristi Uprava su zasnovane na posljednjim raspoloživim pouzdanim informacijama prilikom pripreme ovih sažetih finansijskih izvještaja i iste se kontinuirano razmatraju.

Ovi sažeti finansijski izvještaji su pripremljeni prema uslovima koji su postojali zaključno sa 30. septembrom 2023. godine. Uslovi u budućnosti mogu biti drugačiji od onih koji su rezultirali finansijskim informacijama objavljenim u ovim sažetim finansijskim izvještajima.

2.7. Značajne promjene i uslovi u okruženju za period 1.1. - 30.9.2023. godine

Okolnosti i uslovi za izvršavanje operacija Centralne banke u tekućem izvještajnom periodu bitno su izmijenjeni u odnosu na okolnosti i uslove koji su bili prisutni u uporednom izvještajnom periodu odnosno koji su obilježili 2022. godinu. Uslijed toga, prikazani iznosi stanja i efekata naknadnih mjerenja određenih komponenti valutnog odbora značajno odstupaju od odgovarajućih uporednih iznosa prikazanih u ovim sažetim finansijskim izvještajima.

Odobrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.7. Značajne promjene i uslovi u okruženju za period 1.1. - 30.9.2023. godine (nastavak)

U tekućem izvještajnom periodu, kretanja na globalnim finansijskim tržištima, kao i na finansijskim tržištima europodručja na kojima Centralna banka primarno investira devizne rezerve, bila su pod uticajem pojačanih geopolitičkih tenzija, iznenadnih situacija propadanja i preuzimanja određenih inostranih banaka te pojačanih neizvjesnosti u pogledu budućih odluka vezanih za monetarnu politiku vodećih centralnih banaka. Evropska centralna banka („ECB“) je u šest navrata podizala ključne kamatne stope u ukupnom iznosu za 200 baznih poena u tekućem izvještajnom periodu. Značajna povećanja ključnih kamatnih stopa ECB-a u tekućem izvještajnom periodu su se odrazila na uslove na finansijskim tržištima europodručja dovodeći do rasta kamatnih stopa na sredstva koja se mogu držati kod inostranih banaka, dok su se tržišni prinosi dužničkih instrumenata volatilno kretali. Navedene okolnosti su se odrazile na proces investiranja deviznih rezervi Centralne banke koji je bio kontinuirano usmjeren na prilagođavanje postojećim tržišnim uslovima kroz nastavak restrukturiranja kamatonosnih komponenti deviznih rezervi.

Izvršene operacije prilikom investiranja deviznih rezervi Centralne banke su se odrazile na iznose ostvarenih deviznih kamatnih prihoda odnosno iznos neto dobiti tekućeg izvještajnog perioda. Pored toga, evidentirani su neto pozitivni efekti promjena fer vrijednosti finansijske imovine Centralne banke koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u tekućem izvještajnom periodu. Ostvarena neto dobit i neto pozitivni finansijski efekti promjena fer vrijednosti tokom tekućeg izvještajnog perioda su generisali ostalu i ukupnu sveobuhvatnu dobit perioda.

Na datum izvještavanja, najveći dio kamatonosnog dijela deviznih rezervi Centralne banke je investiran u depozite kod inostranih banaka sa značajnim učešćem držanja sredstava deviznih rezervi Centralne banke kod inostranih centralnih banaka.

U cilju prilagođavanja izmijenjenim tržišnim uslovima na finansijskim tržištima europodručja restrukturiran je i portfolio dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Pored toga što je navedeni portfolio postepeno smanjivan novčanim prilivima po osnovu dospijea dužničkih instrumenata, izvršene su i određene prodaje dužničkih instrumenata koji su bili ugovoreni pod negativnim i niskim prinosima u prošlim periodima. Realizirani gubici od izvršenih prodaja dužničkih instrumenata su amortizovani ostvarenim deviznim kamatnim prihodima u istom periodu kada su nastali, a novčani prilivi po osnovu izvršenih prodaja su reinvestirani pod postojećim pozitivnim prinosima i kamatnim stopama. U drugom kvartalu tekućeg izvještajnog perioda, Centralna banka je nastavila sa investiranjem u dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kupovinom dužničkih instrumenata sa kraćim rokovima dospijea.

Više informacija o značajnim promjenama i iznosima na pozicijama depozita kod inostranih banaka i dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je objavljeno u sljedećim napomenama:

Napomena	Naziv
5	Upravljanje finansijskim rizicima
7	Depoziti kod inostranih banaka
9	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
17	Neto kamatni prihodi

Na datum izvještavanja, došlo je do smanjenja monetarne pasive Centralne banke u odnosu na prikazani iznos iz posljednjih godišnjih finansijskih izvještaja. Na smanjenje iznosa monetarne pasive su uticale transakcije kupovina i prodaja KM sa deponentima i domaćim bankama rezultirajući ukupnim neto kupovinama KM za tekući period izvještavanja. Transakcije neto kupovina KM sa deponentima su primarno izvršavane za potrebe servisiranja vanjskog duga BiH odnosno prebacivanja novčanih sredstava na vanbilansne tekuće račune deponenta.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.7. Značajne promjene i uslovi u okruženju za period 1.1. - 30.9.2023. godine (nastavak)

U tekućem izvještajnom periodu, domaće banke su necikličnim intenzitetom podizale i vraćale KM novčanice i kovanice putem izdvojenih trezora Centralne banke. Kumulativni neto efekat navedenih transakcija je rezultirao u ukupnom neto povećanju novčanica i kovanica u opticaju koje je smanjilo račune rezervi domaćih banaka. Ove transakcije su uticale na promjenu iznosa analitičke strukture komponenti monetarne pasive Centralne banke bez uticaja na ukupno smanjenje monetarne pasive na datum izvještavanja.

Smanjenje monetarne pasive po osnovu izvršenih transakcija neto kupovina KM je direktno smanjilo i devizne rezerve Centralne banke na datum izvještavanja.

Od 1. januara 2023. godine, Centralna banka je počela sa primjenom novih utvrđenih stopa naknada po pitanju instrumenta obavezne rezerve, uvođenjem pozitivnih stopa naknada prema domaćim bankama na sredstva obaveznih rezervi u zavisnosti od njihove osnovice za obračun. U tekućem izvještajnom periodu stope naknada po pitanju instrumenta obavezne rezerve su jednom povećane, i to za 25 baznih poena na sredstva obaveznih rezervi po osnovu osnovice u domaćoj valuti odnosno za 20 baznih poena na sredstva obaveznih rezervi po osnovu osnovice u stranim valutama i osnovice u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom.

Više informacija o promjenama i stanjima komponenti monetarne pasive je objavljeno u sljedećim napomenama:

Napomena	Naziv
13	Novčanice i kovanice u opticaju
14	Depoziti banaka
15	Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija
17	Neto kamatni prihodi

Smanjenje monetarne pasive, zajedno sa pozitivnim finansijskim efektima naknadnih mjerenja komponenti deviznih rezervi, pozitivno su se odrazili na neto stranu aktivu odnosno na kapital Centralne banke na datum izvještavanja. Više informacija je objavljeno u sljedećim napomenama:

Napomena	Naziv
3	Aranžman valutnog odbora
27	Kapital

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

3. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Zakonom o Centralnoj banci definisano je pravilo za izdavanje valute „valutni odbor“ prema kojem je Centralna banka obavezna da obezbijedi da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izražen u KM) njenih neto deviznih rezervi.

Detalji poštovanja tog pravila su sljedeći:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Zvanične devizne rezerve		
Gotovina u stranim valutama	457.855	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	8.298.270	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.759	149
Dužnički instrumenti	6.994.274	7.060.451
Monetarno zlato	164.162	160.040
UKUPNO	15.916.320	16.065.860
Obaveze prema nerezidentima	2.781	2.583
Neto devizne rezerve (Zvanične devizne rezerve umanjene za obaveze prema nerezidentima)	15.913.539	16.063.277
Monetarna pasiva		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.677.156	7.436.097
Depoziti banaka	6.720.321	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	796.774	958.245
UKUPNO	15.194.251	15.611.729
NETO STRANA AKTIVA (Neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	719.288	451.548

Prikazani iznosi svih komponenti valutnog odbora predstavljaju njihova knjigovodstvena stanja na datume izvještavanja.

Neto strana aktiva Centralne banke je glavni finansijski indikator postizanja i održavanja stabilnosti domaće valute u BiH i njena osnovna mjera uspješnog poslovanja. Ona predstavlja dio zvaničnih deviznih rezervi koje se mogu koristiti samo za namjene i potrebe određene Zakonom o Centralnoj banci.

Neto strana aktiva je iznos koji garantuje stabilnost domaće valute, odnosno monetarnu stabilnost i apsorbuje potencijalne finansijske rizike koji proizilaze iz upravljanja zvaničnim deviznim rezervama. Na dan 30. septembar 2023. godine finansijsko stanje neto strane aktive iznosi 719.288 hiljada KM i u potpunosti je obezbijedena stabilnost domaće valute (31. decembar 2022: 451.548 hiljada KM).

Više informacija o finansijskim rizicima kojima je Centralna banka bila izložena u upravljanju zvaničnim deviznim rezervama je objavljeno u [napomeni 5](#).

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

4. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na datum mjerenja, nezavisno od toga da li je ona vidljiva direktno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveze, Centralna banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerenje fer vrijednosti se kategoriše u Nivo 1, 2 ili 3 u zavisnosti od stepena raspoloživosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Nivo 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obaveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerenja;
- Nivo 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u nivo 1, koji su bilo direktno ili indirektno raspoloživi za imovinu i obaveze i
- Nivo 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obaveze.

4.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

U hiljadama KM

	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Dužnički instrumenti	5.815.854	5.887.589
Monetarno zlato	164.162	160.040
UKUPNO	5.980.016	6.047.629

Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti pripada nivou 1 mjerenja fer vrijednosti na datume izvještavanja.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

4. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

4.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti

U hiljadama KM

	30. septembar 2023.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	457.855	457.855
Depoziti kod inostranih banaka	8.298.270	8.298.270
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.759	1.759
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.178.420	1.024.893
Ostala finansijska imovina	2.923	2.923
	9.939.227	9.785.700
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	9.967.040	9.813.513
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.677.156	7.677.156
Depoziti banaka	6.720.321	6.720.321
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	796.774	796.774
Ostale finansijske obaveze	3.404	3.404
Ukupno	15.197.655	15.197.655

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

4. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

4.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U hiljadama KM

	31. decembar 2022.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	572.020	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	8.273.200	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	149	149
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.172.862	1.018.598
Ostala finansijska imovina	4.282	4.282
	<u>10.022.513</u>	<u>9.868.249</u>
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Ukupno	10.050.326	9.896.062
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.436.097	7.436.097
Depoziti banaka	7.217.387	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	958.245	958.245
Ostale finansijske obaveze	4.023	4.023
Ukupno	15.615.752	15.615.752

Na datume izvještavanja, finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti pripadaju nivou 2 mjerenja fer vrijednosti, osim dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku koji pripadaju nivou 1 mjerenja jer je njihova fer vrijednost utvrđena istom tehnikom mjerenja koja se koristi za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Osnovni finansijski rizici kojima se Centralna banka izlaže u svakodnevnom poslovanju su:

- Kreditni rizik,
- Tržišni rizik (kamatni rizik, rizik cijene zlata i devizni rizik) i
- Rizik likvidnosti.

5.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neizvršenja ugovornih obaveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, drže ili su investirana sredstva deviznih rezervi.

Upravljanje kreditnim rizikom ostvaruje se putem odabira ugovornih strana investibilnog nivoa kreditnog rejtinga, ograničenjem rokova, te kontrolisanjem obima i dinamike investiranja. Kreditni rejtingi predstavljaju osnovni kriterij za definisanje ograničenja izloženosti kreditnom riziku te se kontinuirano prate na dnevnoj osnovi.

Za sredstva koja su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno proizilazi iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati [napomene 30](#) i [31](#)).

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.1. Kreditni rizik (nastavak)****5.1.1. Izloženost kreditnom riziku**

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja umanjena vrijednosti i rezervacija za finansijsku imovinu u periodima izvještavanja:

U hiljadama KM

	2023.				2022.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Depoziti kod inostranih banaka								
Na dan 1. januar	1.850	-	-	1.850	913	-	-	913
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	10.112	-	-	10.112	7.105	-	-	7.105
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(126)	-	-	(126)	(330)	-	-	(330)
Otpuštanje zbog prestanka priznavanja oročenih depozita	(10.325)	-	-	(10.325)	(6.193)	-	-	(6.193)
Na dan 30. septembar	1.511	-	-	1.511	1.495	-	-	1.495
2. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 30. septembar	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Na dan 1. januar	910	-	-	910	1.786	-	-	1.786
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	447	-	-	447	681	-	-	681
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(19)	-	-	(19)	(112)	-	-	(112)
Otpuštanje zbog dospjelih instrumenata	(372)	-	-	(372)	(562)	-	-	(562)
<i>Neto povećanje tokom perioda</i>	56	-	-	56	7	-	-	7
Otpuštanje zbog prodatih instrumenata	(105)	-	-	(105)	(493)	-	-	(493)
Na dan 30. septembar	861	-	-	861	1.300	-	-	1.300

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.1. Kreditni rizik (nastavak)****5.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

U hiljadama KM

	2023.				2022.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
4. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Na dan 1. januar	225	-	-	225	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	2	-	-	2	233	-	-	233
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(6)	-	-	(6)	(9)	-	-	(9)
Na dan 30. septembar	221	-	-	221	224	-	-	224
5. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. januar	6	-	601	607	6	-	602	608
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	5	-	-	5	7	-	-	7
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(6)	-	-	(6)	(8)	-	-	(8)
Na dan 30. septembar	5	-	601	606	5	-	602	607
Ukupno početno stanje na dan 1. januar	2.991	-	601	3.592	2.705	-	602	3.307
Ukupno neto (otpuštanje) / povećanje očekivanih kreditnih gubitaka	(393)	-	-	(393)	319	-	-	319
Ukupno zaključno stanje na dan 30. septembar	2.598	-	601	3.199	3.024	-	602	3.626

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**5.1. Kreditni rizik (nastavak)****5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika****a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja je predmet umanjenja**

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku na datume izvještavanja, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	30. septembar 2023.				31. decembar 2022.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Gotovina u stranim valutama								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	457.855	-	-	457.855	572.020	-	-	572.020
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	457.855	-	-	457.855	572.020	-	-	572.020
Depoziti kod inostranih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.299.781	-	-	8.299.781	8.275.050	-	-	8.275.050
Umanjenje vrijednosti	(1.511)	-	-	(1.511)	(1.850)	-	-	(1.850)
Knjigovodstvena vrijednost	8.298.270	-	-	8.298.270	8.273.200	-	-	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.759	-	-	1.759	149	-	-	149
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	1.759	-	-	1.759	149	-	-	149
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	5.815.854	-	-	5.815.854	5.887.589	-	-	5.887.589
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	861	-	-	861	910	-	-	910
Bruto knjigovodstvena vrijednost	5.815.854	-	-	5.815.854	5.887.589	-	-	5.887.589

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	30. septembar 2023.				31. decembar 2022.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.178.641	-	-	1.178.641	1.173.087	-	-	1.173.087
Umanjenje vrijednosti	(221)	-	-	(221)	(225)	-	-	(225)
Knjigovodstvena vrijednost	1.178.420	-	-	1.178.420	1.172.862	-	-	1.172.862
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.928	-	601	3.529	4.288	-	601	4.889
Umanjenje vrijednosti	(5)	-	(601)	(606)	(6)	-	(601)	(607)
Knjigovodstvena vrijednost	2.923	-	-	2.923	4.282	-	-	4.282

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja nije predmet umanjenja

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Knjigovodstvena vrijednost		
Monetarno zlato	164.162	160.040
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	191.975	187.853

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Sljedeće tabele prikazuju analizu koncentracije depozita kod inostranih banaka, dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku Centralne banke prema kompozitnom kreditnom rejtingu ugovorne strane na datume izvještavanja:

Depoziti kod inostranih banaka

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Kreditni rejting		
AAA	4.021.003	3.562.708
AA+	754	-
AA	1.124.149	450.701
AA-	788.353	-
A+	1.163.178	1.678.882
A	895.659	2.575.495
A-	-	3.481
II ¹	306.685	3.783
BBB+	-	-
BBB	-	-
BBB-	-	-
Ukupno	8.299.781	8.275.050
Umanjenje vrijednosti	(1.511)	(1.850)
UKUPNO	8.298.270	8.273.200

¹ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.1. Kreditni rizik (nastavak)

5.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

U hiljadama KM

Kreditni rejting	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
AAA	2.097.715	2.142.560
AA+	627.570	693.016
AA	1.380.795	1.244.391
AA-	623.170	524.373
A+	-	-
A	-	-
A-	593.450	795.710
BBB+	-	-
BBB	493.154	487.539
BBB-	-	-
UKUPNO	5.815.854²	5.887.589

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku

U hiljadama KM

Kreditni rejting	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
AAA	141.509	141.023
AA+	282.881	282.171
AA	221.247	219.864
AA-	146.437	145.540
A+	-	-
A	41.430	41.776
A-	191.566	190.370
BBB+	-	-
BBB	153.571	152.343
BBB-	-	-
Ukupno	1.178.641	1.173.087
Umanjenje vrijednosti	(221)	(225)
UKUPNO	1.178.420	1.172.862

² Rezervacije za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine i instrumenata uslijed promjene uslova na finansijskim tržištima.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR - Value at Risk). Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovu srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfolija i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje nivo pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana. Za izračunavanje vrijednosti VaR-a portfolija deviznih rezervi Centralne banke uzimaju se u obzir sve pozicije u portfoliju deviznih rezervi koje su izložene tržišnim rizicima (kamatnom riziku, riziku promjene eurske cijene monetarnog zlata i deviznom riziku).

Na dan 30. septembar 2023. godine, izloženost deviznih rezervi Centralne banke koja uključuje promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva u odnosu na KM iznosi 24.078 hiljada KM (31. decembar 2022. godine: 44.976 hiljada KM), što predstavlja ekvivalent 0,15% ukupne finansijske imovine (31. decembar 2022. godine: 0,28 % ukupne finansijske imovine).

Vrijednost pod rizikom je smanjena prvenstveno zbog smanjene volatilnosti kamatnih stopa, odnosno prinosa na dužničke instrumente u portfoliju deviznih rezervi Centralne banke.

Vrijednosti VaR na izvještajne datume date su u sljedećoj tabeli:

	30. septembar	31. decembar
U hiljadama KM	2023.	2022.
Kamatni rizik	17.233	37.044
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	6.616	7.873
Devizni rizik	229	59
Ukupno VaR	24.078	44.976

5.2.1. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Kamatnim rizikom se upravlja propisivanjem ciljanog modifikovanog trajanja investiranih deviznih rezervi, praćenjem vrijednosti pod rizikom, te odabirom odgovarajućeg tržišnog indeksa koji, uz neophodna prilagođavanja, predstavlja referentni portfolio (benčmark) i propisivanjem maksimalnog iznosa dozvoljenog odstupanja povrata portfolija od povrata njemu odgovarajućeg benčmarka (greška praćenja). Ciljano modifikovano trajanje se odgovarajućim propisima Centralne banke skraćuje ili produžuje, u zavisnosti od aktuelne strukture portfolija deviznih rezervi, aktuelnih tržišnih uslova i dostupnih očekivanja i prognoza, a u skladu sa strateškim opredjeljenjem da je maksimalan dozvoljeni rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina, a maksimalan dozvoljeni rok investiranja depozita kod inostranih banaka je jedna godina. Prema propisima važećim na datume izvještavanja, ciljano modifikovano trajanje ukupnog portfolija deviznih rezervi iznosi 1,00 godina, uz dozvoljena odstupanja +/- 0,30 godina, dok ciljano modifikovano trajanje portfolija dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sa preostalim rokom do dospijea dužim od godinu dana iznosi 1,60 godina uz dozvoljena odstupanja +/- 0,30 godina.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

Centralna banka kao osnovnu mjeru izloženosti kamatnom riziku koristi modifikovano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Modifikovano trajanje je mjera osjetljivosti cijene finansijskog instrumenta na promjenu kamatne stope, odnosno tržišnog prinosa dužničkog instrumenta. Modifikovano trajanje se izražava kao broj godina i što je trajanje duže, veći je i kamatni rizik. Modifikovano trajanje portfolija se izračunava kao ponderisani prosjek dospijuća novčanih tokova pojedinačnih finansijskih instrumenata u portfoliju, pri čemu je ponder sadašnja vrijednost novčanog toka. Modifikovano trajanje portfolija dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosi 0,93 godina na dan 30. septembar 2023. godine (31. decembar 2022. godine iznosi: 0,92 godina).

Kretanje kamatnih stopa i tržišnih prinosa na državne obveznice zemalja europodručja u tekućem izvještajnom periodu karakteriše određeni stepen volatilnosti koja je uzrokovana prije svega aktivnostima ECB-a na daljem podizanju ključnih kamatnih stopa u europodručju s ciljem obuzdavanja inflacije, te geopolitičkim tenzijama. Ključne kamatne stope ECB-a su do kraja izvještajnog perioda povećane u šest navrata i to početkom februara i krajem marta za po 50 baznih poena i početkom maja, krajem juna, početkom augusta i sredinom septembra za po 25 baznih poena. Navedena povećanja ključnih kamatnih stopa u europodručju uticala su na rast kamatnih stopa i tržišnih prinosa obveznica europodručja, ali rast nije bio ujednačen. Rast prinosa na obveznice sa kraćim preostalim rokom do dospijuća je bio izraženiji nego rast prinosa na obveznice sa dužim preostalim rokom do dospijuća, što znači da je u europodručju došlo do tzv. inverzije krive prinosa na obveznice. Na rast kamatnih stopa i prinosa su takođe uticali makroekonomski podaci koji ukazuju na recesiju u pojedinim zemljama europodručja.

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Centralne banke kamatnom riziku na datume izvještavanja, po knjigovodstvenoj vrijednosti instrumenata, kategorizovane (razvrstane u razrede ročnosti) prema kriteriju datuma ponovnog određivanja kamatnih stopa u skladu sa ugovornim aranžmanima (ugovorni novčani tokovi, kao npr. isplate kupona) ili datumom dospijuća instrumenata. U skladu s tim, kriterij za razvrstavanje instrumenata u razrede ročnosti za kuponske dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je datum dospijuća prve naredne isplate kupona, dok se diskontni dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te dužnički instrumenti po amortizovanom trošku i depoziti kod inostranih banaka razvrstavaju u razrede ročnosti prema datumu dospijuća instrumenta:

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

30. septembar 2023.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	457.855	457.855
Depoziti kod inostranih banaka	6.991.241	1.276.205	-	-	30.824	8.298.270
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.744	-	-	-	15	1.759
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.479.334	4.341.430	-	-	(4.910)	5.815.854
Monetarno zlato	-	-	-	-	164.162	164.162
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	-	-	211.838	964.138	2.444	1.178.420
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	2.923	2.923
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	8.472.319	5.617.635	211.838	964.138	681.126	15.947.056
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	7.677.156	7.677.156
Depoziti banaka	6.719.664	-	-	-	657	6.720.321
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	796.774	796.774
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	3.404	3.404
Ukupno finansijske obaveze	6.719.664	-	-	-	8.477.991	15.197.655
KAMATNA NEUSKLADENOST	1.752.655	5.617.635	211.838	964.138	(7.796.865)	749.401

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.2. Tržišni rizik (nastavak)

5.2.1. Kamatni rizik (nastavak)

31. decembar 2022.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	572.020	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	7.834.456	430.241	-	-	8.503	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	147	-	-	-	2	149
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.500.366	4.368.552	-	-	18.671	5.887.589
Monetarno zlato	-	-	-	-	160.040	160.040
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	-	-	116.508	1.053.960	2.394	1.172.862
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	4.282	4.282
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	9.334.969	4.798.793	116.508	1.053.960	793.725	16.097.955
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	7.436.097	7.436.097
Depoziti banaka	5.329.117	-	-	-	1.888.270	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	958.245	958.245
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	4.023	4.023
Ukupno finansijske obaveze	5.329.117	-	-	-	10.286.635	15.615.752
KAMATNA NEUSKLADENOST	4.005.852	4.798.793	116.508	1.053.960	(9.492.910)	482.203

5.2.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obaveza uslijed promjene deviznog kursa. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obaveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka obezbjeđuje strogim poštovanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio zvaničnih deviznih rezervi drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke. Više informacija o komponentama zvaničnih deviznih rezervi koje se drže u drugim konvertibilnim valutama osim EUR je objavljeno u [napomenama 6, 7 i 8](#).

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

5.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzjoj likvidaciji dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uslovi nepovoljni i takođe, kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena. Likvidnost portfolija deviznih rezervi je obezbjeđena držanjem dovoljnog iznosa likvidnih instrumenata u portfoliju.

S obzirom na obavezu garantovanja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti obezbjeđena ročnom usklađenošću deviznih rezervi Centralne banke.

Ročnost finansijskih obaveza Centralne banke na datume izvještavanja prikazana je u tabelama u nastavku na osnovu preostalog ugovornog dospijeca od datuma izvještavanja:

30. septembar 2023.

U hiljadama KM	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	Ukupno
	mjeseca	do 12	do 3		određenog	
		mjeseci	godine	godine	dospijeca	
Novčanice i kovanice u opticaju	7.677.156	-	-	-	-	7.677.156
Depoziti banaka	6.720.321	-	-	-	-	6.720.321
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	796.774	-	-	-	-	796.774
Ostale finansijske obaveze	3.404	-	-	-	-	3.404
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	15.197.655	-	-	-	-	15.197.655

31. decembar 2022.

U hiljadama KM	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	Ukupno
	mjeseca	do 12	do 3		određenog	
		mjeseci	godine	godine	dospijeca	
Novčanice i kovanice u opticaju	7.436.097	-	-	-	-	7.436.097
Depoziti banaka	7.217.387	-	-	-	-	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	958.245	-	-	-	-	958.245
Ostale finansijske obaveze	4.023	-	-	-	-	4.023
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	15.615.752	-	-	-	-	15.615.752

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

6. GOTOVINA U STRANIM VALUTAMA

Naredna tabela prikazuje stanja gotovine u stranim valutama sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Gotovina u stranim valutama:		
EUR	457.817	571.982
USD	21	21
GBP	17	17
UKUPNO	457.855	572.020

Tokom tekućeg izvještajnog perioda, Centralna banka je prodala EUR novčanice inostranoj banci u iznosu od 156.466 hiljada KM (1.1. - 30.9.2022. godine: Centralna banka je kupila EUR novčanice u iznosu od 293.375 hiljada KM).

7. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA

Depoziti kod inostranih banaka predstavljaju investirana sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja se drže na računima inostranih banaka i drugih finansijskih institucija.

Naredna tabela prikazuje stanja oročenih depozita i depozita po viđenju sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Oročeni depoziti:		
EUR	6.877.471	6.646.490
USD	3.735	-
	6.881.206	6.646.490
Umanjenje vrijednosti	(1.410)	(1.734)
Ukupno	6.879.796	6.644.756
Depoziti po viđenju:		
EUR	1.410.346	1.621.860
CHF	4.034	2.306
USD	2.138	2.351
GBP	2.057	2.043
	1.418.575	1.628.560
Umanjenje vrijednosti	(101)	(116)
Ukupno	1.418.474	1.628.444
UKUPNO	8.298.270	8.273.200

Depoziti kod inostranih banaka uključuju neto obračunatu kamatu u iznosu od 30.824 hiljade KM na dan 30. septembar 2023. godine (31. decembar 2022. godine: Uključivali su neto obračunatu kamatu u iznosu od 8.503 hiljade KM).

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

7. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Oročeni depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema preostaloj ugovorenoj ročnosti, prikazani su sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Do mjesec dana	4.010.134	3.980.765
Od jednog do dva mjeseca	1.211.981	1.469.432
Od dva do tri mjeseca	375.312	764.312
Od tri do četiri mjeseca	396.159	431.981
Od četiri do dvanaest mjeseci	887.620	-
Ukupno	6.881.206	6.646.490
Umanjenje vrijednosti	(1.410)	(1.734)
UKUPNO	6.879.796	6.644.756

Analiza depozita kod inostranih banaka prema vrsti finansijske institucije u kojoj su sredstva investirana data je sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Inostrane centralne banke		
Oročeni depoziti	2.927.389	2.997.881
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.407.024	1.621.296
	4.334.413	4.619.177
Inostrane komercijalne banke		
Oročeni depoziti	2.606.644	3.104.888
Prekonoćni depoziti	1.046.368	543.721
Depoziti po viđenju	5.671	3.481
	3.658.683	3.652.090
Međunarodne finansijske institucije		
Oročeni depoziti	300.805	-
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	5.880	3.783
	306.685	3.783
Ukupno	8.299.781	8.275.050
Umanjenje vrijednosti (napomena 5.1.1.)	(1.511)	(1.850)
UKUPNO	8.298.270	8.273.200

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za depozite kod inostranih banaka na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 5.1.2.](#)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

7. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Francuska	2.287.327	1.339.340
Luksemburg	2.256.886	1.627.805
Švicarska	1.906.532	1.578.436
Velika Britanija	889.988	1.185.316
Njemačka	858.789	1.055.215
Nizozemska	99.505	98.100
SAD	754	659
Slovačka	-	1.390.179
Ukupno	8.299.781	8.275.050
Umanjenje vrijednosti	(1.511)	(1.850)
UKUPNO	8.298.270	8.273.200

8. SPECIJALNA PRAVA VUČENJA U MMF-u

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Račun specijalnih prava vučenja u MMF-u	1.744	147
Obračunata kamata	15	2
Ukupno	1.759	149
Umanjenje vrijednosti	-	-
UKUPNO	1.759	149

9. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja europodručja. Portfolio ovih dužničkih instrumenata se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominovani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Kuponski dužnički instrumenti	4.207.204	4.656.303
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	31.099	31.978
Ukupno	4.238.303	4.688.281
Diskontni dužnički instrumenti	1.613.560	1.212.615
Obračunati (diskont) na diskontne dužničke instrumente	(36.009)	(13.307)
Ukupno	1.577.551	1.199.308
UKUPNO	5.815.854	5.887.589

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

9. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Na dan 30. septembar 2023. godine rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznose 861 hiljadu KM (31. decembar 2022. godine: 910 hiljada KM). Tokom izvještajnog perioda, neto povećanje po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke, priznato u dobit ili gubitak perioda, iznosi 56 hiljada KM (1.1. - 30.9.2022. godine: Neto povećanje u iznosu od 7 hiljada KM). Više informacija o ovim promjenama u izvještajnim periodima je objavljeno u [napomenama 5.1.1.](#) i [22.](#)

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	30. septembar 2023.		31. decembar 2022.	
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
Njemačka	1.790.662	30,79	1.698.303	28,84
Francuska	1.380.795	23,74	1.244.391	21,13
Španija	593.450	10,20	795.710	13,52
Belgija	583.346	10,03	483.940	8,22
Italija	493.154	8,48	487.539	8,28
Finska	343.339	5,90	231.787	3,94
Nizozemska	307.053	5,28	444.257	7,55
Austrija	284.231	4,89	461.229	7,83
Irska	39.824	0,69	40.433	0,69
UKUPNO	5.815.854	100,00	5.887.589	100,00

Promjene po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.		Za period	
	2023.	2022.	1.1. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2022.
Na dan	5.625.960	9.512.807	5.887.589	11.629.592
Kupovine tokom perioda	2.652.599	1.840.546	3.651.512	4.706.082
Prodaje tokom perioda	(987.892)	(1.310.629)	(987.892)	(3.570.275)
Prihodi od kamata priznati tokom perioda (napomena 17)	21.322	4.772	32.812	17.118
Efeki negativnih kamatnih stopa priznati tokom perioda (napomena 17)	(880)	(6.385)	(4.427)	(23.755)
Dospijeća dužničkih instrumenata	(1.511.925)	(1.383.554)	(2.807.755)	(3.794.975)
Dospijeća kupona	(4.177)	(13.999)	(21.882)	(59.130)
Neto nerealizovana promjena u fer vrijednosti tokom perioda	20.844	(84.253)	65.893	(345.356)
Transakcijski troškovi	3	2	4	6
Na dan	5.815.854	8.559.307	5.815.854	8.559.307

Značajna odstupanja prikazanih iznosa u uporednom izvještajnom periodu su posljedica drugačijih tržišnih uslova za investiranje deviznih rezervi, značajno većeg volumena portfolija te poduzimanja drugačijih investicijskih operacija u uporednom izvještajnom periodu. Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 5.1.2.](#)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

9. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT (NASTAVAK)

Dužnički instrumenti, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospijeću, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Do 3 mjeseca	830.022	514.934
Od 3 do 12 mjeseci	2.892.776	3.120.538
Od 1 do 3 godine	2.021.177	2.180.052
Preko 3 godine	71.879	72.065
UKUPNO	5.815.854	5.887.589

10. MONETARNO ZLATO

Na datume izvještavanja, vrijednosti ulaznih podataka za izračun fer vrijednosti monetarnog zlata su dati sljedećom tabelom:

U hiljadama KM

Na dan	Količina unci	Cijena jedne unce u KM	Fer vrijednost monetarnog zlata na dan
30. septembar 2023.	48.000	3.420,04	164.162
31. decembar 2022.	48.000	3.334,17	160.040
30. septembar 2022.	88.000	3.312,61	291.510

Promjene po osnovu monetarnog zlata u izvještajnim periodima prikazane su u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	1.7. - 30.9. 2023.	1.7. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2023.	Za period 1.1. - 30.9. 2022.
Na dan	165.177	296.688	160.040	301.987
Prodaje tokom perioda	-	-	-	(28.477)
Neto nerealizovana promjena u fer vrijednosti tokom perioda	(1.015)	(5.178)	4.122	18.000
Na dan	164.162	291.510	164.162	291.510

11. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja europa područja sa namjerom držanja do njihovog dospijeća. Na datum izvještavanja, ovaj portfolio se sastoji od dugoročnih kuponskih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku su denominovani u EUR valuti.

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

11. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (NASTAVAK)

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Kuponski dužnički instrumenti	1.176.197	1.170.693
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	2.444	2.394
Ukupno	1.178.641	1.173.087
Umanjenje vrijednosti	(221)	(225)
UKUPNO	1.178.420	1.172.862

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po amortizovanom trošku na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 5.1.2.](#)

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani po njihovom preostalom ugovornom dospijeću, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Do 3 mjeseca	-	-
Od 3 do 12 mjeseci	-	-
Od 1 do 3 godine	212.310	116.872
Preko 3 godine	966.331	1.056.215
Ukupno	1.178.641	1.173.087
Umanjenje vrijednosti	(221)	(225)
UKUPNO	1.178.420	1.172.862

Na datum izvještavanja, dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, približno odgovaraju iznosima objavljenim u posljednjim godišnjim finansijskim izvještajima jer Centralna banka nije investirala sredstva deviznih rezervi u ovaj portfolio tokom 2023. godine.

12. OSTALA IMOVINA

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Bruto knjigovodstvena vrijednost ostale finansijske imovine	3.529	4.889
Umanjenje vrijednosti	(606)	(607)
Ostala finansijska imovina	2.923	4.282
Ostala nefinansijska imovina	14.555	14.998
UKUPNO	17.478	19.280

Na datum izvještavanja, ostala nefinansijska imovina se najvećim dijelom odnosi na unaprijed plaćene troškove za proizvodnju novčanica i kovanica u iznosu od 12.176 hiljada KM (31. decembar 2022: 12.995 hiljada KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

13. NOVČANICE I KOVANICE U OPTICAJU

Iznosi novčanica i kovanica u opticaju su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Kovanice u opticaju	262.999	243.749
Novčanice u opticaju	7.414.157	7.192.348
UKUPNO	7.677.156	7.436.097

Promjene po osnovu novčanica i kovanica u opticaju tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	1.7. - 30.9. 2023.	1.7. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2023.	Za period 1.1. - 30.9. 2022.
Novčanice i kovanice u opticaju na dan	7.571.373	7.221.991	7.436.097	6.923.818
Neto porast vrijednosti novčanica i kovanica u opticaju tokom perioda	105.783	222.210	241.059	520.383
Novčanice i kovanice u opticaju na dan	7.677.156	7.444.201	7.677.156	7.444.201

14. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti domaćih banaka	6.719.664	7.215.919
Računi rezervi organizacionih jedinica Centralne banke	624	1.435
Posebni depoziti domaćih banaka - blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	6.720.321	7.217.387

Depoziti domaćih banaka uključuju obračunatu naknadu po osnovu politike obavezne rezerve u iznosu od 1.128 hiljada KM na dan 30. septembar 2023. godine (31. decembar 2022. godine: Uključivali su negativnu obračunatu naknadu u iznosu od 894 hiljade KM).

15. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH INSTITUCIJA

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Budžetski depoziti institucija BiH	596.243	560.390
Depoziti ostalih domaćih vlada i vladinih institucija	115.939	125.108
Depoziti ostalih javnih institucija	83.402	272.721
Depoziti - vanjski dug BiH	1.171	-
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	19	26
UKUPNO	796.774	958.245

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

16. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Ostale finansijske obaveze	3.404	4.023
Ostale nefinansijske obaveze	245	278
UKUPNO	3.649	4.301

17. NETO KAMATNI PRIHODI

U hiljadama KM	1.7. - 30.9. 2023.	1.7. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2023.	Za period 1.1. - 30.9. 2022.
Kamatni prihodi po osnovu:				
Depozita kod inostranih banaka (napomena 7)	71.035	2.178	173.005	2.216
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 9)	21.322	4.772	32.812	17.118
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku	3.005	2.987	8.901	5.678
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	62	9	133	13
Efekata negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih banaka	-	4.870	-	22.514
Ukupno	95.424	14.816	214.851	47.539
Kamatni rashodi po osnovu:				
Depozita domaćih banaka	(3.420)	-	(6.352)	-
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 9)	(880)	(6.385)	(4.427)	(23.755)
Efekata negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka	-	(1.684)	-	(12.146)
Ukupno	(4.300)	(8.069)	(10.779)	(35.901)
Neto kamatni prihodi	91.124	6.747	204.072	11.638

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

17. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Ukupni kamatni i srodni prihodi i rashodi po klasama finansijskih instrumenata su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2023.	1.7. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2022.
1. Finansijska imovina po amortizovanom trošku				
<i>Kamatni prihodi po osnovu:</i>				
Depozita kod inostranih banaka	71.035	2.178	173.005	2.216
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku	3.005	2.987	8.901	5.678
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	62	9	133	13
	<u>74.102</u>	<u>5.174</u>	<u>182.039</u>	<u>7.907</u>
<i>Kamatni rashodi po osnovu:</i>				
Efekata negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka	-	(1.684)	-	(12.146)
	<u>-</u>	<u>(1.684)</u>	<u>-</u>	<u>(12.146)</u>
Ukupno	74.102	3.490	182.039	(4.239)
2. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
Kamatni prihodi	21.322	4.772	32.812	17.118
Efekti negativnih kamatnih stopa	(880)	(6.385)	(4.427)	(23.755)
Ukupno	20.442	(1.613)	28.385	(6.637)
3. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku				
Efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih banaka	-	4.870	-	22.514
Kamatni rashodi po osnovu depozita domaćih banaka	(3.420)	-	(6.352)	-
Ukupno	(3.420)	4.870	(6.352)	22.514
Neto kamatni prihodi	91.124	6.747	204.072	11.638

Naredna tabela prikazuje iznose kamatnih prihoda i efekte negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka sa analitičkim prikazom pripadajućih iznosa u zavisnosti od tipa oročenja:

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2023.	1.7. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2022.
Kamatni prihodi				
Oročeni depoziti	60.708	1.951	148.229	1.986
Depoziti po viđenju	10.327	227	24.776	230
Ukupno	71.035	2.178	173.005	2.216
Efekti negativnih kamatnih stopa				
Oročeni depoziti	-	(1.339)	-	(10.147)
Depoziti po viđenju	-	(345)	-	(1.999)
Ukupno	-	(1.684)	-	(12.146)

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

17. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Prosječna stopa efektivnog prinosa na depozite kod inostranih banaka iznosi 2,95% u periodu 1.1. - 30.9.2023. godine (1.1. - 30.9.2022. godine: Prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa je iznosila 0,30%).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iznosi 0,14% u periodu 1.1. - 30.9.2023. godine (1.1. - 30.9.2022. godine: Prosječna negativna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,26%).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po amortizovanom trošku iznosi 1,01% u periodu 1.1. - 30.9.2023. godine (1.1. - 30.9.2022. godine: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,97%).

Osnovicu za obračun rashoda od kamata odnosno efekata negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih banaka generiše ukupan iznos depozita domaćih banaka na računima rezervi tokom desetodnevnog obračunskog perioda, koji se sastoji od iznosa obavezne rezerve i iznosa sredstava iznad obavezne rezerve.

Stopa obavezne rezerve koju Centralna banka primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve jednako za sve domaće banke iznosi 10%.

U periodu 1.1. - 30.9.2023. godine, Centralna banka obračunava i isplaćuje naknadu domaćim bankama na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti i po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom. Na sredstva iznad obavezne rezerve obračunava se nulta stopa naknade.

U periodu od 1.1. - 30.9.2022. godine Centralna banka nije obračunavala naknadu na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti, dok se naknada obračunavala i naplaćivala na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i osnovice u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom, kao i na iznos sredstava iznad obavezne rezerve.

U periodu 1.1. - 31.8.2022. godine, stope naknada Centralne banke su bile vezane za iznos kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a, s tim da se stopa naknade na iznos sredstava obavezne rezerve dodatno umanjivala za 10 baznih poena, a na iznos sredstava iznad obavezne rezerve za 25 baznih poena. U periodu 1.9. - 30.9.2022. godine negativne stope naknada su bile fiksno određene.

Negativna kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a je iznosila 0,50% do 26. jula 2022. godine. Od 27. jula 2022. godine kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a je iznosila 0,00%, a od 14. - 30. septembra 2022. godine je pozitivna i iznosila je 0,75%.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

17. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Tokom izvještajnih perioda stope naknada Centralne banke iznose:

Osnovica za obračun naknade	Stopa naknade Centralne banke za period	
2023.		
Sredstva obavezne rezerve	1.1. - 30.6.	1.7. - 30.9.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,25%	0,50%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	0,10%	0,30%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	0,10%	0,30%
Sredstva iznad obavezne rezerve	0,00%	0,00%

2022.

Sredstva obavezne rezerve	1.1. - 31.7.	1.8. - 30.9.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,00%	0,00%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	(0,60)%	(0,10)%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	(0,60)%	(0,10)%
Sredstva iznad obavezne rezerve	(0,75)%	(0,25)%

Kamatni rashodi po osnovu depozita domaćih banaka uključuju rashode po osnovu sredstava obaveznih rezervi u iznosu od 6.352 hiljade KM u periodu 1.1. - 30.9.2023. godine (1.1. - 30.9.2022. godine: Efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih banaka su uključivali prihode po osnovu sredstava iznad obaveznih rezervi u iznosu od 17.632 hiljade KM i 4.882 hiljade KM po osnovu sredstava obaveznih rezervi)

18. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U hiljadama KM	1.7. - 30.9. 2023.	1.7. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2023.	Za period 1.1. - 30.9. 2022.
Prihodi od naknada i provizija po osnovu:				
usluga za domaće banke	5.072	5.119	14.937	15.626
usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	354	421	1.067	1.297
Ukupno	5.426	5.540	16.004	16.923
Rashodi od naknada i provizija po osnovu:				
čuvanja i ostalih rashoda za dužničke instrumente	(126)	(189)	(371)	(601)
transakcija sa bankama u inostranstvu	(8)	(10)	(24)	(26)
ostalih rashoda od naknada i provizija	-	(1)	(2)	(4)
Ukupno	(134)	(200)	(397)	(631)
Neto prihodi od naknada i provizija	5.292	5.340	15.607	16.292

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

19. NETO REALIZOVANI (GUBICI) OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENTATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2023.	2022.	2023.	1.1. - 30.9.
Realizovani dobiti	-	5.868	-	20.145
Realizovani gubici	(22.487)	(8.676)	(22.487)	(33.112)
UKUPNO	(22.487)	(2.808)	(22.487)	(12.967)

Odgovarajući iznosi realizovanih dobitaka po osnovu otpuštanja rezervacija za očekivane kreditne gubitke za prodate dužničke instrumente u uporednom izvještajnom periodu su prikazani u [napomeni 5.1.1.](#)

20. NETO REALIZOVANI DOBICI OD PRODAJE MONETARNOG ZLATA

U uporednom izvještajnom periodu prodato je 8.000 unci monetarnog zlata pri čemu je ostvaren neto realizovani dobitak u iznosu od 11.489 hiljada KM. Dobici koji proizilaze iz promjena fer vrijednosti monetarnog zlata, a koji su priznati u okviru ostale sveobuhvatne dobiti na poziciji rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato, priznaju se kao realizovani dobiti u okviru računa dobiti ili gubitka na datum prodaje.

21. NETO DOBICI OD KURSNIH RAZLIKA

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2023.	2022.	2023.	1.1. - 30.9.
Neto nerealizovani dobiti / (gubici) od kursnih razlika	451	124	(74)	268
Neto realizovani dobiti od kursnih razlika	31	5	76	105
UKUPNO	482	129	2	373

22. NETO UMANJENJE / POVEĆANJE VRIJEDNOSTI NA FINANSIJSKU IMOVINU

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2023.	2022.	2023.	1.1. - 30.9.
Neto (povećanje) / otpuštanje po osnovu umanjenja vrijednosti na depozite kod inostranih banaka	(184)	(229)	339	(582)
Neto otpuštanje po osnovu umanjenja vrijednosti na specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	-	-
Neto (povećanje) po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(150)	(29)	(56)	(7)
Neto otpuštanje / (povećanje) po osnovu umanjenja vrijednosti na dužničke instrumente po amortizovanom trošku	1	(8)	4	(224)
Neto otpuštanje po osnovu umanjenja vrijednosti na ostalu finansijsku imovinu	-	1	1	1
UKUPNO	(333)	(265)	288	(812)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

23. OSTALI PRIHODI

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2023.	2022.	2023.	1.1. - 30.9.
Prihod od dividende po osnovu dionica BIS-a	-	-	721	721
Ostali prihodi	20	8	19	74
UKUPNO	20	8	740	795

24. TROŠKOVI OSOBLJA

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2023.	2022.	2023.	1.1. - 30.9.
Plate	3.157	2.729	8.289	7.470
Doprinosi i druge naknade na plate	1.757	1.523	4.612	4.173
Ostala primanja zaposlenih	368	339	1.677	1.606
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja zaposlenih	70	70	452	459
Ukupno	5.352	4.661	15.030	13.708
Neto (otpuštanje) / povećanje u rezervacijama za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim	(11)	17	13	30
UKUPNO	5.341	4.678	15.043	13.738

Troškovi osoblja uključuju 2.865 hiljade KM obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih javnim zavodima za penziono osiguranje u BiH (1.1. - 30.9.2022. godine: 2.623 hiljade KM).

Prosječan broj zaposlenih u izvještajnom periodu iznosi 352 (1.1. - 30.9.2022. godine: 353 zaposlena).

25. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2023.	2022.	2023.	1.1. - 30.9.
Troškovi održavanja platnih sistema	470	395	1.337	1.267
Troškovi IT infrastrukture	250	239	688	638
Režijski troškovi	219	222	668	652
Troškovi pristupa zvaničnim servisima	200	215	573	545
Troškovi održavanja dugotrajne imovine	100	101	256	323
Ostali administrativni i operativni troškovi	446	601	1.240	1.555
UKUPNO	1.685	1.773	4.762	4.980

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

26. TROŠKOVI PROIZVODNJE NOVČANICA I KOVANICA

U hiljadama KM	Za period			
	1.7. - 30.9. 2023.	1.7. - 30.9. 2022.	1.1. - 30.9. 2023.	1.1. - 30.9. 2022.
Troškovi proizvodnje i dizajna kovanica	627	332	1.827	1.118
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica	488	487	1.462	1.641
UKUPNO	1.115	819	3.289	2.759

27. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Početni kapital	25.000	25.000
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	(54.569)	(143.005)
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	62.233	58.111
Ostale rezerve	31.300	31.300
Generalne rezerve (zadržana dobit)	573.999	573.999
Ukupno rezerve	612.963	520.405
Neto dobit za period	173.015	-
UKUPNO	810.978	545.405

Na datum izvještavanja, došlo je do jačanja kapitala Centralne banke ostvarenom neto dobiti perioda u čijoj strukturi su značajno povećani kamatni prihodi po osnovu investiranih sredstava deviznih rezervi kao i značajnim smanjenjem negativnog stanja rezervi fer vrijednosti za dužničke instrumente. Informacije o značajnim promjenama i okolnostima u tekućem izvještajnom periodu koje su povećale kapital Centralne banke su objavljene u [napomenama 2.7, 9 i 17](#).

28. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvještaja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

U hiljadama KM	30. septembar 2023.	30. septembar 2022.
Devizni depoziti sa rokom dospjeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	4.702.472	3.943.934
Devizni depoziti po viđenju	1.418.575	912.996
Gotovina u stranim valutama	457.855	476.131
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.759	1.366
Žiro računi	624	940
Ukupno	6.581.285	5.335.367
Umanjenje vrijednosti	(1.320)	(1.395)
UKUPNO	6.579.965	5.333.972

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Transakcije sa državom i institucijama BiH su prikazane u sljedećim tabelama:

U hiljadama KM

Na dan 30. septembar 2023.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	5	1	2	8
UKUPNO	5	1	2	8
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	416.080	66.956	233.917	716.953
UKUPNO	416.080	66.956	233.917	716.953

U hiljadama KM

Na dan 31. decembar 2022.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	30	3	11	44
UKUPNO	30	3	11	44
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	423.902	230.883	202.588	857.373
Ostale obaveze	-	-	1	1
UKUPNO	423.902	230.883	202.589	857.374

Ostvareni prihodi sa državom i institucijama BiH su prikazani u sljedećim tabelama:

U hiljadama KM	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	Za period
	2023.	2022.	2023.	1.1. - 30.9. 2022.
Prihodi od naknada i provizija				
Ministarstvo finansija i trezora BiH	14	24	45	85
Agencija za osiguranje depozita BiH	3	9	12	46
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	8	38	22	90
UKUPNO	25	71	79	221

U obavljanju funkcija bankara, depozitara i fiskalnog agenta propisanih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka takođe vodi odgovarajuće računovodstvene evidencije i izvršava transakcije za državu i institucije BiH koje se vode u poslovnim knjigama Centralne banke vanbilansno. Više informacija o ovim vanbilansnim evidencijama je objavljeno u [napomenama 30](#) i [31](#).

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Naknade članovima ključnog rukovodstva

Ukupne naknade članovima ključnog rukovodstva u periodu 1.1. - 30.9.2023. godine iznose 795 hiljada KM, od čega se 498 hiljada KM odnosi na plate i ostale naknade, a 297 hiljada KM na poreze i doprinose (1.1. - 30.9.2022. godine: Ukupan iznos od 714 hiljada KM odnosio se na plate i ostale naknade u iznosu od 448 hiljada KM, a 266 hiljada KM na poreze i doprinose).

30. VANBILANSNI DEPOZITI

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inostranih vlada i finansijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obaveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke.

Takođe, vanbilansni depoziti sadrže devizne račune institucija BiH i agencija, kao i banaka, za koje Centralna banka djeluje kao agent.

Vanbilansni depoziti se sastoje od:

	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
U hiljadama KM		
Depoziti Vijeća ministara BiH za budžet institucija BiH	307.913	197.946
Depoziti Vijeća ministara BiH za servisiranje vanjskog duga BiH	24.683	9.367
Ostali depoziti Vijeća ministara BiH	306	294
Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovu sukcesije	49	47
Ukupno	332.951	207.654
Sredstva Agencije za osiguranje depozita BiH	931	20.985
Ukupno	931	20.985
Depozitni računi domaćih banaka	12.212	18.537
Depoziti - penzije iz Njemačke	236	348
Ukupno	12.448	18.885
UKUPNO	346.330	247.524

Ministarstvo finansija i trezora BiH je institucija koja djeluje u ime Vijeća ministara BiH i države u upravljanju i koordinaciji depozitima. Na dan 30. septembar 2023. godine ova sredstva ukupno iznose 332.951 hiljadu KM (31. decembar 2022. godine: 207.654 hiljade KM).

31. ČLANSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU

U skladu sa sporazumima između BiH i MMF-a Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Centralna banka djeluje u ime BiH u njenim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obaveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvještaju o finansijskom položaju. Centralna banka takođe osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdatih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obaveza, a koji su evidentirani u vanbilansnoj evidenciji.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Odabrane napomene uz sažete finansijske izvještaje za period tokom godine koji je završio 30. septembra 2023.

31. ČLANSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U MEĐUNARODNOM MONETARNOM FONDU (NASTAVAK)

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, kako je prikazano narednom tabelom:

U hiljadama KM

	30. septembar 2023.	31. decembar 2022.
Kvota	645.380	649.867
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.759	149
UKUPNO IMOVINA	647.139	650.016
MMF-ov račun br. 1	1.613	1.625
MMF-ov račun br. 2	639	643
Vrijednosni papiri	1.400.487	1.543.253
Alokacija SDR	1.010.095	1.017.117
Obračunata kamata na alokaciju SDR	6.874	4.669
Računi plativih troškova	6.506	5.610
UKUPNO OBAVEZE	2.426.214	2.572.917
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	1.779.075	1.922.901

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. april), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem kursu SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja se uključuju u odgovarajuća stanja računa.

32. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Predsjedništvo BiH nije izvršilo imenovanje novog saziva Upravnog vijeća Centralne banke do datuma odobrenja ovih sažetih finansijskih izvještaja.

Osim gore navedenog, u periodu između 30. septembra 2023. godine i datuma odobrenja ovih sažetih finansijskih izvještaja, nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.